

This document has been provided by the International Center for Not-for-Profit Law (ICNL).

ICNL is the leading source for information on the legal environment for civil society and public participation. Since 1992, ICNL has served as a resource to civil society leaders, government officials, and the donor community in over 90 countries.

Visit ICNL's **Online Library** at
<http://www.icnl.org/knowledge/library/index.php>
for further resources and research from countries all over the world.

Disclaimers

Content. The information provided herein is for general informational and educational purposes only. It is not intended and should not be construed to constitute legal advice. The information contained herein may not be applicable in all situations and may not, after the date of its presentation, even reflect the most current authority. Nothing contained herein should be relied or acted upon without the benefit of legal advice based upon the particular facts and circumstances presented, and nothing herein should be construed otherwise.

Translations. Translations by ICNL of any materials into other languages are intended solely as a convenience. Translation accuracy is not guaranteed nor implied. If any questions arise related to the accuracy of a translation, please refer to the original language official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

Warranty and Limitation of Liability. Although ICNL uses reasonable efforts to include accurate and up-to-date information herein, ICNL makes no warranties or representations of any kind as to its accuracy, currency or completeness. You agree that access to and use of this document and the content thereof is at your own risk. ICNL disclaims all warranties of any kind, express or implied. Neither ICNL nor any party involved in creating, producing or delivering this document shall be liable for any damages whatsoever arising out of access to, use of or inability to use this document, or any errors or omissions in the content thereof.

A rendelkező nyilatkozatokhoz kapcsolódó főbb adóhatósági feladatok

1. A magánszemély rendelkezésével szemben támasztott formai és tartalmi követelmények, a rendelkező nyilatkozat benyújtásának módja

A magánszemély a rendelkező nyilatkozatot (nyilatkozatokat) lezárt, nevével, lakcímével és adóazonosító jelével ellátott, postai szabványméretű borítékban elhelyezett - amennyiben a személyi jövedelemadója 1-1%-ról rendelkezik, külön-külön kitöltött - APEH által rendszeresített nyomtatványon (vagy azzal egyező méretű és adattartalmú lapon) tehet. A rendelkező nyilatkozaton fel kell tüntetni a potenciális kedvezményezett adószámát, illetőleg az egyház vagy kiemelt költségvetési előirányzat technikai számát. Feltüntethető továbbá a potenciális kedvezményezett elnevezése is. Amennyiben az Szf. tv. 4/A. §-ában megnevezett potenciális kedvezményezett a rendelkezésből a technikai szám feltüntetése nélkül is azonosítható, akkor elfogadható az a nyilatkozat is, amelyen a 4/A. §-ba sorolható szervezet adószáma vagy neve szerepel. Az adószámot nem tartalmazó, az Szf. tv. 4. §-ában meghatározott potenciális kedvezményezett javára rendelkező nyilatkozat akkor fogadható el, ha a nyilatkozaton szereplő elnevezése alapján a potenciális kedvezményezett kizárólagosan azonosítható.

Amennyiben a magánszemély éves adóját a munkáltató számolja el, akkor a rendelkező magánszemély a munkáltató részére átadja a nyilatkozatát (nyilatkozatait) tartalmazó lezárt - a ragasztott felületére átnyúlóan a magánszemély által saját kezűleg aláírt - borítékot, amelyet a munkáltató köteles az adatszolgáltatással és a kísérőjegyzékkel együtt megküldeni a székhelye szerint illetékes igazgatóság részére. A munkáltatói kísérőjegyzéken a nyilatkozatot tevő neve, adóazonosító jele és a boríték átadását igazoló aláírások, valamint a borítékba helyezett nyilatkozat(ok) darabszáma szerepelhet.

A személyi jövedelemadó bevallás benyújtására kötelezett magánszemély a rendelkező nyilatkozatát (nyilatkozatait) tartalmazó borítékot a bevalláscsomagjában helyezi el és az adózás rendjéről szóló, többször módosított 1990. évi XCI. törvény (továbbiakban: Art.) 50. § (1) bekezdése szerinti illetékességi szabályokra figyelemmel postai úton, vagy személyesen küldi meg az APEH illetékes igazgatósága részére.

2. A rendelkező nyilatkozatok feldolgozása

A feldolgozás első lépéseként a személyi jövedelemadó bevallással, illetve a munkáltatói adatszolgáltatással együtt érkezett rendelkező nyilatkozatokat tartalmazó zárt borítékokat a bevallástól illetve a munkáltatói adatszolgáltatástól le kell választani és mind a bevallásokat illetve a munkáltatói adatszolgáltatásokat, mind a rendelkező nyilatkozatokat tartalmazó borítékokat külön kell nyilvántartásba venni. A rendelkező nyilatkozatokon és a borítékokon feltüntetett adatok adótitoknak minősülnek, és ennek megfelelő védelemben részesülnek. A rendelkező nyilatkozatok borítékjainak felbontását elkülönített helyiségben kell végezni. A borítékokat, és a nyilatkozatokat "hárompályás" - egymással megegyező - vonalkóddal kell ellátni, és ezt követően egymástól elkülönítve kell feldolgozni, ellenőrizni és tárolni azokat. Az egymástól elkülönített boríték és a nyilatkozat adatok - kizárólag - jogvita esetére kapcsolhatók össze a jogvita jogerős határozattal történő lezárásáig. A magánszemélyek saját rendelkező nyilatkozatára vonatkozóan az adóhatóságot tájékoztatási kötelezettség terheli, így a jogvita esetén túl a magánszemély tájékoztatásának az idejére a boríték és nyilatkozat adatok összekapcsolhatók, azonban a tájékoztatást követően az összekapcsolást meg kell szüntetni.

A nyilatkozatban foglalt rendelkezés érvénytelenségét akkor állapítja meg az adóhatóság, ha az Szf. tv. 7. §-ában felsorolt következő esetek bármelyike állapítható meg:

1. az 1. §-ban foglalt valamely feltétel nem áll fenn, azaz a magánszemély az 1 % alapjául szolgáló adórészt nem fizette meg a bevallás benyújtására nyitva álló határidőig, vagy ezen adórészre az esedékességet követően nyújtott be fizetési könnyítési kérelmet, illetőleg a legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy fizetési halasztást engedélyező határozatban foglalt feltételeknek maradéktalanul nem tett eleget, az adót és késedelmi pótlékát hiánytalanul nem fizette meg;
2. két beküldött rendelkező nyilatkozat esetén mindkét kedvezményezett a 4. §-ban vagy a 4/A. §-ban említettek körébe tartozik;
3. a rendelkező nyilatkozat nem tartalmaz adószámot, illetőleg technikai számot, vagy az téves, illetőleg olvashatatlan, kivéve, ha a 4/A. §-ban említettek a rendelkezésből egyébként azonosíthatók;
4. a rendelkező nyilatkozat vagy a boríték, illetőleg annak továbbítása nem felel meg az 5. § (1)-(2) bekezdésében foglalt előírásoknak (lsd. 1. pont);
5. az arra kötelezett kedvezményezett a kedvezményezetti feltételek igazolására irányuló eljárás során a törvényi feltételek meglétét nem igazolja, illetőleg a 4. § (2)-(3) bekezdésében foglalt nyilatkozattételi és közzétételi kötelezettségét nem teljesíti.

Amennyiben a rendelkező nyilatkozatban foglalt kérelem a magánszemély érdekkörében felmerülő körülmény (2.1.-2.4. pont) miatt érvénytelennek minősül, az adóhatóság a rendelkező nyilatkozatot tevő magánszemélyt az indok megjelölésével, alakszerű határozatban értesíti. Az elutasító határozat ellen a magánszemély a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet. A határozat elleni fellebbezési jogot az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, többször módosított 1957. évi IV. törvény (továbbiakban: Áe.) 62. § (1)-(2) bekezdése biztosítja. A jogorvoslati eljárási illetékének mértékét az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 29. § (2) bekezdése állapítja meg. Az érvénytelenséget megállapító határozat visszavonható, illetőleg módosítható, ha a magánszemély jogorvoslati kérelmében foglaltakkal az adóhatóság egyetért, illetőleg abban esetben is, ha az adóhatóság felettes szerv, illetőleg bíróság által még el nem bírált határozata jogszabálysértő.

Amennyiben a rendelkező nyilatkozatban foglalt kérelem a kedvezményezett érdekkörében meglévő körülmény miatt (2.5. pont) érvénytelennek minősül, az igazgatóság a rendelkező nyilatkozatot tevő magánszemélyt az indok megjelölése nélkül, alakszerű határozat mellőzésével értesíti.

3. A kedvezményezeti feltételek igazolására irányuló eljárás rendje

1. A kedvezményezhető szervezetek körébe az Szf. tv. 4. §-ában (civil szervezetek), illetve a 4/A. §-ában (egyházak, illetve a kiemelt költségvetési előirányzat) megnevezett szervezetek tartoznak. A működési formát tekintve a kedvezményezhető civil szervezetek körébe tartoznak a társadalmi szervezetek (kivéve a pártot, munkaadói és munkavállalói érdekképviselői szervezetet), az alapítványok, a közalapítványok, a Magyar Tudományos Akadémia, az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram (OTKA), a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló, 1997. évi CXL. törvény 2. és 3. számú mellékletében szereplő országos közgyűjtemények, a Magyar Állami Operaház, a Magyar Országos Levéltár, az Országos Széchenyi Könyvtár, a Magyar Filmarchívum, a Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár, az országos gyűjtőkörű szakmúzeumok, valamint azok a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve egyéb szórakoztatási tevékenységet folytató szervezetek, amelyek a

rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesültek és nem tartoznak az előző kategóriákba.

2. Az 1 %-os felajánlásra igényt tartó, potenciális kedvezményezettként figyelembe vehető szervezetek a rendelkező nyilatkozatok elnyerése érdekében közölhetik az adószámukat, illetőleg a technikai számukat azokkal a magánszemélyekkel, akiknek a rendelkező nyilatkozatára számítanak. Ezen tevékenység adóhatósági engedélyhez nem kötött, az adóhatósághoz bejelenteni nem kell, a szervezetek pl. személyes kapcsolatfelvétel útján, szórólapokon, médián keresztül stb. hirdethetik magukat.
3. A rendelkező nyilatkozatok állami adóhatósághoz történő benyújtását és feldolgozását követően, amennyiben az 1 %-os felajánlásra igényt tartó szervezet adószámára illetőleg technikai számára érvényes felajánlás érkezik, az adóhatóság legkésőbb a rendelkező év szeptember 1-jéig tértivevénnyel küldött ún. felhívó-tájékoztató levélben szólítja fel a törvényi feltételek igazolására, valamint tájékoztatja a felajánlott összeg nagyságrendjéről a potenciális civil kedvezményezetteket. A civil szervezetek esetében a törvényi feltételek igazolására nyitva álló határidő az adatlap és a felhívó-tájékoztató levél kézbesítését követő 30 nap. A határidő elmulasztása esetén az Áe. 40. §-ának előírásai az irányadók. A törvényi feltételek között szerepel - többek között - az, hogy
 1. a szervezet belföldi székhelyű,
 2. a hazai lakosság, illetőleg a határon túli magyarság érdekében működik,
 3. alapítvány és társadalmi szervezet esetén a szervezetet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel nyilvántartásba vette,
 4. közalapítvány, kiemelkedően közhasznú alapítvány, illetve kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet esetén a szervezetet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább egy évvel nyilvántartásba vette,
 5. a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább egy, de kevesebb mint két évvel nyilvántartásba vett kiemelkedően közhasznú alapítvány, illetve kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet esetén a szervezet szerződés benyújtásával igazolja, hogy a tevékenységét állami szervvel vagy önkormányzattal a rendelkező év első napja előtt legalább egy évvel kötött szerződés alapján végzi,
 6. a szervezet (társadalmi szervezet, alapítvány, közalapítvány) az alapszabálya, illetve alapító okirata szerint a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtt legalább egy évvel a közhasznú szervezetekről szóló törvényben meghatározott tevékenységét megszakítás nélkül folytatja,
 7. nyilatkozata szerint nincs köztartozása a vámhatóságnál, az állami adóhatóságnál, az önkormányzati adóhatóságnál, az illetékhivatalnál, valamint egyéb szervezetnél,
 8. közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt és ennek megfelelően módosította alapszabályát, alapító okiratát;
 9. az előző kategóriákba nem tartozó, könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve egyéb szórakoztatási tevékenységet folytató szervezetek igazolást nyújtanak be az adóhatósághoz arról, hogy a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesültek.

4. Az 1 %-os felajánlásra igényt tartó egyházakat - kérésükre - az adóhatóság technikai számmal látja el. A kérelem benyújtásakor az egyházaknak igazolniuk kell, hogy őket a bíróság a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtt nyilvántartásba vette. A nyilvántartásba-vétel sikertelen igazolása esetén a technikai szám kiadását az APEH határozattal megtagadja. A technikai számokat az állami adóhatóság - folyamatosan - megjelenteti a Magyar Közlönyben, a személyi jövedelemadó bevallás kitöltési útmutatójában, valamint közzéteszi az internetes honlapján is.
5. A törvényi feltételek fennállása esetén az állami adóhatóság az érvényesen felajánlott 1 % összegét legkésőbb a rendelkező év november 30-ig - társadalmi szervezetek, alapítványok, közalapítványok erre irányuló kérelme esetén az esetlegesen fennálló köztartozások levonása után - utalja ki a kedvezményezett részére. A civil kedvezményezettnek átutalt összeg olyan költségvetési támogatásnak minősül, amelynek a közcélú tevékenységeknek megfelelő felhasználását az adóhatóság az Art. megfelelő szabályai alkalmazásával jogosult ellenőrizni. A közcélú tevékenységnek nem megfelelő felhasználás megállapítása esetén az adóhatóság erről határozatot hoz, és ennek alapján ezt az összeget - az Art. 95. §-a szerinti elévülési időn belül - visszafizetteti.

Egy éven túli kiutalást az adóhatóság csak a rendelkező nyilatkozatok teljesítését érintő jogvita esetén, a jogvitát lezáró jogerős bírói ítélet alapján teljesíthet. A kiutalás teljesítése után a kiutalt összeg sem adóhatósági ellenőrzés, sem a magánszemély által benyújtott önellenőrzés következményeként nem módosítható. Ha a magánszemély rendelkező nyilatkozatot tartalmazó adóbevallásának önellenőrzése vagy adóhatósági ellenőrzése az összevont adóalap adójára kevesebbet állapít meg a bevallott összegnél, akkor a különbözetnek az 1 illetve 1-1 %-át - ha az legalább ezer forint, és a rendelkezés teljesítése a kedvezményezett javára megtörtént - az adóhatóság határozata alapján a magánszemélynek meg kell fizetnie.

6. Amennyiben a potenciális kedvezményezett a törvényi feltételek meglétét nem tudja igazolni, akkor az állami adóhatóság a kedvezményezett érdekkörében felmerülő érvénytelenségi ok miatt - a konkrét indok(ok) megjelölésével - elutasító határozatot hoz. A potenciális kedvezményezett részére kiadott elutasító határozat bíróság által nemperes eljárás keretében felülvizsgálható.

Amennyiben a magánszemély rendelkező nyilatkozatában megfogalmazott támogatási szándék valamely okból nem valósul meg - a kedvezményezett nem felel meg az Szf. tv. előírásainak, vagy nem tart igényt a támogatásra -, akkor a rendelkezett összeget alapítványok, társadalmi szervezetek támogatására kell felhasználni, a mindenkori éves központi költségvetésben meghatározott céllal. Az összeget az állami adóhatóság a december 31-i nyilvántartása szerint határozza meg, és annak közzétételéről 15 napon belül gondoskodik. Ugyancsak az állami adóhatóság ad tájékoztatást a jogszabályi feltételeknek megfelelő, ténylegesen támogatásban részesült kedvezményezettekéről. Az 1 %-os rendelkezések kedvezményezettjeinek nevét, székhelyét, valamint az adott évi állampolgári rendelkezések együttes összegét az állami adóhatóság honlapja a rendelkező év december 31-ét követően tartalmazza.

Kérjük tájékoztatásunk szíves elfogadását.

Üdvözlettel:

Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal